

Katarzyna Róg

Życie i działalność Janusza Korczaka - propozycja materiału montessoriańskiego z cyklu biografie wybitnych postaci

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 4,
73-76

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Katarzyna Róg

Życie i działalność Janusza Korczaka – propozycja materiału montessoriańskiego z cyklu biografie wybitnych postaci

Inspiracją do stworzenia materiału do pracy indywidualnej dzieci opartych na zasadach Marii Montessori był rok 2012 obchodzony jako rok Janusza Korczaka. Materiał został wykonany zgodnie z zasadami tworzenia materiałów Montessori, które uwzględniają możliwość pracy osobistej dzieci, kontroli i własnego działania. Materiał ten można wykorzystać również w pracy grupowej. Przedstawia on historię życia Janusza Korczaka. Jest przeznaczony dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym.

Cele materiału:

Cel ogólny:

Zapoznanie dzieci z postacią Janusza Korczaka oraz poznanie najważniejszych wydarzeń z jego życia i działalności.

Cele szczegółowe:

- wdrożenie do samodzielnej pracy;
- nabywanie wiedzy;
- rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego;
- rozwijanie umiejętności przeliczania na materiale konkretnym;
- kształtowanie umiejętności czytania;
- rozwijanie umiejętności współpracy w grupie;
- kształtowanie percepcji wzrokowej.

Opis materiału:

- Łańcuszek drewnianych koralii.

Łańcuszek jest zbudowany z 64 drewnianych koralii o średnicy 2 cm, nawleczonych na grubą, czarną nitkę. Prawie wszystkie koralie są kremowe, natomiast co dziesiąty koralik (oznaczający kolejno 10., 20., 30., 40., 50. i 60. rok życia Janusza Korczaka) jest brązowy.

- Strzałki.

Materiał zawiera 13 strzałek (ich grot zwrócony jest w lewą stronę) z najważniejszymi wydarzeniami z życia Korczaka. Na odwrocie każdej strzałki jest napisany wiek, w którym miało miejsce dane wydarzenie. Załącznik 1.

- Zdjęcia z życia i działalności Janusza Korczaka.

Do każdej ze strzałek przyporządkowane jest zdjęcie, związane z odpowiadającym jej wydarzeniem. Do opracowania tego materiału wykorzystano zdjęcia ogólnie dostępne na stronach internetowych o Januszu Korczaku.

- Książeczka kontrolna.

Książeczka kontrolna składa się ze zdjęć z podpisami. W książeczce znajdują się te same zdjęcia co wyżej z podpisami ze strzałek. W ten sposób po rozłożeniu strzałek w odpowiednie miejsca obok łańcucha i po dopasowaniu zdjęć do opisanych wydarzeń dziecko może sprawdzić, czy dobrze wykonało zadanie.

Przebieg pracy z materiałem:

Po zapoznaniu dzieci z postacią Janusza Korczaka i zasadami korzystania z materiału mogą one samodzielnie pracować. Materiał może być wykorzystany do pracy indywidualnej bądź grupowej. Daje również nauczycielowi możliwość poprowadzenia na jego bazie zajęć zorganizowanych.

Indywidualna praca z materiałem może wyglądać następująco: dziecko rozkłada na podłodze dywanik, kładzie na nim pudełko z materiałem. Wyciąga z pudełka sznur koralii i układa go przed sobą (należy zwrócić uwagę, by łańcuszek był ułożony w odpowiednim kierunku). Następnie dziecko przelicza koralie na łańcuszku, wyjmuje z pudełka strzałki i przyporządkowuje strzałki do koralików oznaczających konkretne lata życia oraz układa strzałki obok koralików. Później samodzielnie dokonuje kontroli błędów: odwraca na chwilę każdą ze strzałek na drugą stronę i sprawdza, czy zostały one poprawnie ułożone.

W następnej kolejności wyjmuje z pudełka zdjęcia/obrazki i dopasowuje je do strzałek z wydarzeniami. Dziecko ponownie dokonuje samokontroli: wyjmuje z pudełka książeczkę kontrolną i sprawdza zgodność zdjęć z wydarzeniami na strzałkach. Na koniec porządkuje swoje stanowisko pracy.

Załącznik 1.

Opis materiału do pracy z łańcuszkiem

Janusz Korczak (1878-1942) – 64 lata

1. strzałka – 1. koralik
2. strzałka – 7. koralik
3. strzałka – 20. koralik
4. strzałka – 23. koralik
5. strzałka – 34. koralik
6. strzałka – 42. koralik
7. strzałka – 44. koralik
8. strzałka – 48. koralik
9. i 10. strzałka – 50. koralik
11. strzałka – 56. koralik
12. strzałka – 59. koralik
13. strzałka – 64. koralik

Zapis z tyłu strzałek

1 dzień	7 lat	20 lat
23 lata	34 lata	42 lata
44 lata	48 lat	50 lat
50 lat	56 lat	59 lat
64 lata		

Zapis z przodu strzałek

1. Henryk Goldsmith (pseudonim Janusz Korczak) urodził się w Warszawie.

2. Henryk rozpoczyna naukę w prywatnym gimnazjum.

3. Henryk zdaje maturę i rozpoczyna studia medyczne.

Z praktyki

4. Henryk publikuje swoją pierwszą powieść *Dzieci ulicy* (pisze pod pseudonimem Janusz Korczak).

5. Korczak zostaje dyrektorem Domu Sierot.

6. Zostaje opublikowane dzieło *Jak kochać dzieci* (obecny tytuł *Jak kochać dziecko*).

7. Zostaje opublikowana powieść dla dzieci *Król Maciuś Pierwszy*.

8. Janusz Korczak zostaje odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

9. W Warszawie powstaje „Nasz Dom”, gdzie Korczak pracuje jako lekarz i doradca wychowawczy.

10. Zostaje wydana książka *Prawo dziecka do szacunku*.

11. Korczak odwiedza Palestynę. Zostaje wydana powieść dla dzieci *Kajtuś czarodziej*.

12. Korczak otrzymuje Złoty Wawrzyn Polskiej Akademii Literatury.

13. Janusz Korczak ginie razem z dziećmi w obozie w Treblince.